UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (suuri jaosto)

6 päivänä marraskuuta 2012 *

Muutoksenhaku — Yrityskeskittymä kirjankustannusalan markkinoilla — Asetus (ETY) N:o 4064/89 — Sopimus luovutuksesta välikättä käyttäen — Tehottomat perusteet

Asiassa C-551/10 P,

jossa on kyse Euroopan unionin tuomioistuimen perussäännön 56 artiklaan perustuvasta valituksesta, joka on pantu vireille 24.11.2010,

Éditions Odile Jacob SAS, kotipaikka Pariisi (Ranska), edustajinaan avocat O. Fréget, avocat M. Struys, avocat M. Potel ja avocat L. Eskenazi,

valittajana,

ja jossa valittajien vastapuolina ja muina osapuolina ovat

Euroopan komissio, asiamiehinään A. Bouquet, O. Beynet ja S. Noë, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana ensimmäisessä oikeusasteessa, ja

Lagardère SCA, kotipaikka Pariisi, edustajinaan avocat A. Winckler, avocat F. de Bure ja avocat J.-B. Pinçon,

väliintulijana ensimmäisessä oikeusasteessa,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (suuri jaosto),

toimien kokoonpanossa: presidentti V. Skouris, varapresidentti K. Lenaerts, jaostojen puheenjohtajat A. Tizzano, R. Silva de Lapuerta, A. Rosas, M. Berger, ja E. Jarašiūnas sekä tuomarit E. Juhász (esittelevä tuomari), J.-C. Bonichot, A. Prechal ja C. G. Fernlund,

julkisasiamies: J. Mazák,

kirjaaja: hallintovirkamies R. Şereş,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 13.12.2011 pidetyssä istunnossa esitetyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 6.3.2012 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

* Oikeudenkäyntikieli: ranska.

tuomion

1 Éditions Odile Jacob SAS (jäljempänä Odile Jacob) vaatii valituksellaan unionin tuomioistuinta kumoamaan unionin yleisen tuomioistuimen asiassa T-279/04, Éditions Jacob vastaan komissio, 13.9.2010 antaman tuomion (jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla hylättiin kanne, jolla Odile Jacob vaati keskittymän julistamisesta yhteismarkkinoille ja ETA-sopimuksen toimintaan soveltuvaksi (asia COMP/M.2978 – Lagardère/Natexis/VUP) 7.1.2004 tehdyn komission päätöksen 2004/422/EY, joka julkaistiin 28.4.2004 Euroopan unionin virallisessa lehdessä tiivistelmänä (EUVL L 125, s. 54; jäljempänä riidanalainen päätös), kumoamista.

2 Euroopan komissio hyväksyi riidanalaisella päätöksellä Vivendi Universal Publishing SA:n (jäljempänä VUP) kustannustoiminnan omaisuuserien myynnin Lagardère SCA:lle (jäljempänä Lagardère) Natexis Banques Populaires SA:n (jäljempänä NBP) ja sen tytäryhtiöiden Segex SARL:n (jäljempänä Segex) ja Ecrinvest 4 SA:n (jäljempänä Ecrinvest 4) sekä Investima 10 SAS:n (jäljempänä Investima 10) välityksellä sillä edellytyksellä, että Lagardère noudattaa kaikilta osin antamiaan sitoumuksia, sellaisina kuin ne on esitetty mainitun päätöksen liitteessä II.

3 Tämä asia kuuluu sellaisten kanteiden joukkoon, joita erinäiset toimijat, jotka osallistuivat sellaisten VUP:n Euroopassa omistamien kustannustoiminnan omaisuuserien myyntiin, jotka sittemmin luovutettiin Lagardèrelle ja Wendel Investissement SA:lle (jäljempänä Wendel Investissement), nostivat ja joiden seurauksena annettiin 28.6.2012 tuomio asiassa C-404/10 P, komissio vastaan Éditions Odile Jacob, joka koski oikeutta tutustua kyseisten yrityskeskittymien valvontamenettelyn yhteydessä asiakirjoihin, sekä annetaan tänään tuomio yhdistetyissä asioissa C-553/10 P ja C-554/10 P, komissio ja Lagardère vastaan Éditions Odile Jacob, jotka koskevat Wendel Investissementin hyväksymistä tiettyjen luovutettujen omaisuuserien ostajaksi.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

4 Yrityskeskittymien valvonnasta 21.12.1989 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 4064/89 (EYVL L 395, s. 1 ja oikaisu EYVL 1990, L 257, s. 13), sellaisena kuin se on muutettuna 30.6.1997 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 1310/97 (EYVL L 180, s. 1 ja oikaisu EYVL 1998, L 40, s. 17; jäljempänä asetus N:o 4064/89), 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Keskittymien arvioiminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Arvioitaessa, soveltuvatko keskittymät, joihin tätä asetusta sovelletaan, yhteismarkkinoille, noudatetaan seuraavia säännöksiä.

Arvioinnissa komissio ottaa huomioon:

a) tarpeen ylläpitää ja kehittää tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla muun muassa kaikkien kyseessä olevien markkinoiden rakenteen sekä yhteisön alueelta ja sen ulkopuolelta olevien yritysten todellisen ja mahdollisen kilpailun kannalta;

b) keskittymään osallistuvien yritysten aseman markkinoilla ja niiden taloudellisen ja rahoituksellisen vahvuuden, tavarantoimittajien ja käyttäjien käytettävissä olevat valintamahdollisuudet, heidän pääsynsä hankinta- ja toimitusmarkkinoille, oikeudelliset ja muut markkinoillepääsyn esteet, asianomaisten tavaroiden tai palvelujen tarjonnan ja kysynnän kehityksen, väli- ja loppukäyttäjien edut sekä kehityksen teknisessä ja taloudellisessa edistyksessä, jos se on kuluttajille eduksi eikä estä kilpailua.

2. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltuvaksi, jollei sillä luoda tai vahvisteta sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyisi.

3. Keskittymä julistetaan yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, jos sillä luodaan sellainen määräävä asema tai vahvistetaan sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyisi.

_ _”

5 Asetuksen N:o 4064/89 3 artiklassa, jonka otsikko on ”Keskittymän määritelmä”, säädetään seuraavaa:

”1. Keskittymän katsotaan syntyvän, jos:

a) kaksi yritystä tai useampi yritys, jotka ovat aikaisemmin olleet itsenäisiä, sulautuu; taikka,

b) yksi tai useampi henkilö, jolla jo on määräysvalta ainakin yhdessä yrityksessä, tai,

— yksi tai useampi yritys

hankkii ostamalla osakkeita tai osuuksia taikka varoja, sopimuksella tai muulla tavoin suoran tai välillisen määräysvallan, joka koskee yhtä tai useampaa yritystä kokonaisuudessaan tai jotakin sen tai niiden osaa.

_ _

3. Tässä asetuksessa tarkoitettu määräysvalta perustuu oikeuksiin, sopimuksiin ja muihin keinoihin, jotka joko erikseen tai yhdessä ja ottaen huomioon asiaan liittyvät tosiasialliset ja oikeudelliset olosuhteet antavat mahdollisuuden käyttää ratkaisevaa vaikutusvaltaa yrityksessä, ja erityisesti:

a) omistusoikeuteen yrityksen kaikkiin tai joihinkin varoihin taikka käyttöoikeutta niihin;

b) oikeuksiin tai sopimuksiin, joiden perusteella saadaan ratkaiseva vaikutusvalta yrityksen toimielinten kokoonpanossa, äänestyksissä tai päätöksissä.

4. Määräysvallan ovat saaneet henkilöt tai yritykset, jotka:

a) ovat kyseisten oikeuksien haltijoita tai kyseisten sopimusten mukaisia edunsaajia; taikka

b) olematta kyseisten oikeuksien haltijoita tai kyseisten sopimusten mukaisia edunsaajia voivat käyttää niiden mukaisia oikeuksia.

5. Keskittymän ei katsota syntyvän, jos:

a) luottolaitoksilla tai muilla rahoituslaitoksilla tai vakuutusyhtiöillä, joiden tavanomaiseen toimintaan kuuluvat arvopaperitoimet ja arvopaperikauppa niiden omaan lukuun tai muiden lukuun, on väliaikaisesti yrityksen arvopapereita, jotka ne ovat hankkineet edelleenmyyntiä varten, eivätkä ne käytä arvopapereihin liittyvää äänioikeutta määrätäkseen yrityksen kilpailukäyttäytymisestä tai ne käyttävät tätä äänioikeutta ainoastaan valmistellakseen yrityksen tai sen osan, yrityksen kaikkien tai joidenkin varojen taikka kyseisten arvopapereiden tai niiden osan myyntiä ja myynti tapahtuu vuoden kuluessa arvopapereiden hankkimisesta; komissio voi pyynnöstä pidentää mainittua määräaikaa, jos laitokset tai yhtiöt voivat osoittaa, että myynti ei ollut kohtuudella mahdollinen määräajan kuluessa;

_ _”

6 Asetuksen 4 artiklassa, jonka otsikko on ”Ennakkoilmoitus keskittymistä”, säädetään seuraavaa:

”1. Tässä asetuksessa tarkoitetuista yhteisönlaajuisista keskittymistä on ilmoitettava komissiolle viikon kuluessa sopimuksen tekemisestä tai julkisen osto- tai vaihtotarjouksen julkistamisesta tai määräysvallan tuottavan osuuden hankkimisesta. Mainittu viikon määräaika alkaa kulua ensimmäisestä edellä mainitusta tapahtumasta.

2. Jos keskittymä syntyy 3 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitetulla sulautumisella tai 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla yhteisen määräysvallan hankkimisella, sulautuvien tai yhteisen määräysvallan saaneiden osapuolten on yhdessä tehtävä ilmoitus. Muissa tapauksissa on sen henkilön tai yrityksen, joka on saanut määräysvallan yhdessä tai useammassa yrityksessä kokonaisuudessaan tai joiltakin osin, tehtävä ilmoitus.

– –”

7 Asetuksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Ilmoituksen tutkiminen ja menettelyn aloittaminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Komissio tutkii ilmoituksen heti sen saatuaan.

a) Jos komissio päätyy siihen, että ilmoitettuun keskittymään ei sovelleta tätä asetusta, se tekee asiasta päätöksen.

b) Jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään tosin sovelletaan tätä asetusta, mutta vakavia epäilyjä ei kuitenkaan ole sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille, komissio päättää, että se ei vastusta keskittymää, ja julistaa, että keskittymä soveltuu yhteismarkkinoille.

Keskittymän soveltuvuudesta yhteismarkkinoille tehtävän päätöksen on sisällettävä myös ne rajoitukset, jotka suoraan koskevat keskittymän toteuttamista ja ovat toteuttamisen kannalta tarpeellisia.

c) Jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään sovelletaan tätä asetusta ja että sen soveltuvuudesta yhteismarkkinoilla on vakavia epäilyjä, komissio päättää menettelyn aloittamisesta, sanotun kuitenkaan rajoittamatta 2 kohdan soveltamista.

2. Jos komissio toteaa, että ilmoitettuun keskittymään ei siihen osallistuvien yritysten tekemien muutosten jälkeen enää kohdistu 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja vakavia epäilyjä, se voi tehdä päätöksen, jolla se julistaa keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi 1 kohdan b alakohdan mukaisesti.

Komissio voi liittää 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettuun päätökseensä ehtoja ja velvoitteita, joiden tarkoituksena on varmistaa, että keskittymään osallistuvat yritykset noudattavat komissiolle antamiaan sitoumuksia keskittymän saattamiseksi yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

– –”

8 Asetuksen 7 artiklassa, jonka otsikko on ”Keskittymien toteuttamisen lykkääminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Edellä 1 artiklassa tarkoitettua keskittymää ei saa toteuttaa ennen kuin siitä on tehty ilmoitus tai ennen kuin se on julistettu yhteismarkkinoille soveltuvaksi 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan tai 8 artiklan 2 kohdan nojalla tehdyn päätöksen mukaisesti taikka 10 artiklan 6 kohdan mukaisen olettamuksen perusteella.

– –

5. Edellä 1 kohdan vastaisesti toteutetun keskittymistoimen pätevyys riippuu 6 artiklan 1 kohdan b alakohdan tai 8 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitetusta päätöksestä taikka 10 artiklan 6 kohdassa tarkoitetusta otaksumasta.

_ _”

9 Asetuksen N:o 4064/89 8 artiklassa, jonka otsikko on ”Komission päätöksentekovaltuudet”, säädetään seuraavaa:

”_ _

2. Kun komissio toteaa, että ilmoitettu keskittymä, tarvittaessa asianomaisten yritysten tekemien muutosten jälkeen, on 2 artiklan 2 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen ja 2 artiklan 4 kohdan tarkoittamissa tapauksissa [ETY:n] perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa olevien arviointikriteerien mukainen, se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

Komissio voi liittää päätökseensä ehtoja ja velvoitteita, joilla on tarkoitus varmistaa, että osallistuvat yritykset noudattavat komissiolle antamiaan sitoumuksia keskittymän saattamiseksi yhteismarkkinoille soveltuvaksi. Keskittymän soveltuvuudesta tehtävässä päätöksessä on mainittava myös ne rajoitukset, jotka suoraan koskevat keskittymän toteuttamista ja ovat toteuttamisen kannalta tarpeellisia.

3. Kun komissio toteaa, että keskittymä on 2 artiklan 3 kohdassa määritellyn arviointikriteerin mukainen tai ei ole 2 artiklan 4 kohdan tarkoittamissa tapauksissa perustamissopimuksen 85 artiklan 3 kohdassa olevien arviointikriteerien mukainen, se julistaa päätöksellään keskittymän yhteismarkkinoille soveltumattomaksi.

4. Jos keskittymä on jo toteutettu, komissio voi 3 kohdan mukaisella tai erillisellä päätöksellä vaatia keskitettyjä yrityksiä tai varoja erotettavaksi toisistaan, yhteisen määräysvallan lakkauttamista tai muuta aiheellista toimenpidettä tehokkaan kilpailun edellytysten palauttamiseksi.

5. Komissio voi peruuttaa 2 kohdassa tarkoitetun päätöksensä, jos:

a) julistus soveltuvuudesta perustuu sellaisiin virheellisiin tietoihin, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa, tai jos päätös on saatu aikaan vilpillisesti; taikka,

b) keskittymään osallistuvat yritykset rikkovat päätökseen liitettyä velvoitetta.

6. Edellä 5 kohdassa tarkoitetuissa tapauksissa komissio voi tehdä 3 kohdan mukaisen päätöksen 10 artiklan 3 kohdassa säädetystä määräajasta riippumatta.”

10 Asetuksen 10 artiklassa, jonka otsikko on ”Menettelyn aloittamista ja päätösten tekemistä koskevat määräajat”, säädetään seuraavaa:

”_ _

2. Edellä 8 artiklan 2 kohdassa tarkoitetut, ilmoitettuja keskittymiä koskevat päätökset on tehtävä heti, kun ilmenee, että 6 artiklan 1 kohdan c alakohdassa tarkoitettuja vakavia epäilyjä ei enää ole erityisesti keskittymään osallistuvien yritysten tekemien muutosten vuoksi, ja viimeistään 3 kohdassa säädetyssä määräajassa.

3. Edellä 8 artiklan 3 kohdassa tarkoitetut, ilmoitettuja keskittymiä koskevat päätökset on tehtävä neljän kuukauden kuluessa päivästä, jona menettely aloitetaan, tämän kuitenkaan rajoittamatta mainitun artiklan 6 kohdan soveltamista.

4. Edellä 1 ja 3 kohdassa säädettyjä määräaikoja pidennetään poikkeustapauksissa, jos komission on täytynyt 11 artiklassa tarkoitetulla päätöksellä pyytää tietoja tai 13 artiklassa tarkoitetulla päätöksellä määrätä tutkimuksista sellaisten seikkojen vuoksi, joista jokin keskittymään osallistuvista yrityksistä on vastuussa.

– –

6. Jos komissio ei ole tehnyt 6 artiklan 1 kohdan b tai c alakohdassa taikka 8 artiklan 2 tai 3 kohdassa tarkoitettua päätöstä tämän artiklan 1 tai 3 kohdassa säädetyssä määräajassa, keskittymää pidetään yhteismarkkinoille soveltuvaksi julistettuna, edellä sanotun kuitenkaan rajoittamatta 9 artiklan soveltamista.”

11 Asetuksen 14 artiklassa, jonka otsikko on ”Sakot”, säädetään seuraavaa:

”1. Komissio voi päätöksellään määrätä 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetuille henkilöille taikka yrityksille tai yritysten yhteenliittymille vähintään 1 000 ja enintään 50 000 [euron] sakon, jos nämä tahallaan tai tuottamuksesta

a) eivät ilmoita keskittymää 4 artiklan mukaisesti;

b) antavat virheellisiä tai harhaanjohtavia tietoja 4 artiklassa tarkoitetussa ilmoituksessa;

– –

2. Komissio voi päätöksellään määrätä asianomaisille henkilöille tai yrityksille sakon, joka on enintään 10 prosenttia keskittymään osallistuvien yritysten 5 artiklassa tarkoitetusta kokonaisliikevaihdosta, jos nämä tahallaan tai tuottamuksesta:

a) laiminlyövät 7 artiklan 4 kohdan tai 8 artiklan 2 kohdan toisen alakohdan nojalla tehdyssä päätöksessä asetetun velvoitteen;

b) toteuttavat keskittymän 7 artiklan 1 kohdan vastaisesti tai eivät noudata 7 artiklan 2 kohdan nojalla tehtyä päätöstä;

c) toteuttavat keskittymän, joka on 8 artiklan 3 kohdan nojalla tehdyllä päätöksellä julistettu yhteismarkkinoille soveltumattomaksi, tai eivät toteuta 8 artiklan 4 kohdan nojalla tehdyssä päätöksessä määrättyjä toimenpiteitä.

– –”

Asian tausta

12 Seuraavassa kuvataan riidan taustalla olevat tosiseikat, sellaisina kuin ne ilmenevät valituksenalaisen tuomion 10–59 kohdasta.

”10 Vivendi Universal SA [jäljempänä Vivendi Universal] päätti 25.9.2002 myydä tytäryhtiönsä VUP:n Euroopassa omistamat kustannustoiminnan omaisuuserät.

11 Lagardère ilmoitti olevansa kiinnostunut ostamaan tämän omaisuuden, joka muodostui VUP:n määräysvaltaa antavista osuuksista ja varoista (jäljempänä kyseessä olevat omaisuuserät).

12 Kävi kuitenkin ilmi, että [Vivendi Universalin], joka halusi myydä kyseessä olevat omaisuuserät ja saada niistä hinnan mahdollisimman nopeasti, laatima luovutusaikataulu ei ollut sen aikataulun mukainen, jota tarvittiin tämän ostohankkeen osalta toimivaltaisten kilpailuviranomaisten ennakkoluvan edellyttämien muodollisuuksien täyttämiseen.

13 Lagardère pyysi näin ollen [NBP:tä] tulemaan tilalleen NBP:n yhden tytäryhtiön välityksellä siten, että tämä hankkisi kyseessä olevat VUP:n omaisuuserät, pitäisi niitä väliaikaisesti hallussaan ja myisi ne edelleen Lagardèrelle, kun lupa kyseessä olevien omaisuuserien ostohankkeelle olisi saatu.

14 Kun Lagardère oli sitoutunut vastaamaan suhteessa NBP:hen kaikista riskeistä, jotka liittyivät toimenpiteisiin, joiden tarkoituksena on mahdollistaa suunnitellun keskittymän toteuttaminen, ja korvaamaan NBP:lle kaikki vahingot, NBP hyväksyi 8.10.2002 päivätyllä kirjeellä Lagardèren pyynnön.

15 Lagardère ja NBP esittivät NBP:n kyseessä olevien omaisuuserien hankintaa koskevat tärkeimmät edellytykset – – komissiolle, joka hyväksyi ne.

16 NBP ja Lagardère allekirjoittivat 14.10.2002 sopimuksen, jonka nimi oli ’NBP/Lagardère-konsernin VUP:hen liittyvät sopimukset’ ja jonka I osasto ’Hankintaan liittyvät rakenteet’ (’HOLDCO’) sisälsi seuraavat lausekkeet:

Yksinomainen tarkoitus	VUP:n toimintojen hankkiminen [Vivendi Universalilta], hallinta ja luovutus – –
NBP:n rahoitus HOLDCOlle	100 prosenttia [kyseessä olevien] omaisuuserien hankintahinnasta, mukaan lukien mahdolliset oikaisut [Vivendi Universalilta] hankittavia [kyseessä olevia] omaisuuseriä koskevan sopimuksen mukaisesti oma pääoma 38 500 euroa NBP:n osakkeenomistajien ennakko loppusummasta
Keskittymän oikeudellinen kehys	– – asetuksen – – N:o 4064/89 3 artiklan 5 kohdan a alakohta; tarkoituksena HOLDCOn kaikkien osakkeiden edelleenmyynti Lagardèrelle

17 Lagardère esitti tämän jälkeen [Vivendi Universalille] kyseessä olevien omaisuuserien ostotarjouksensa, jonka mukaan NBP tai mikä tahansa NBP-konsernin yksikkö tulisi Lagardèren sijaan.

18 [Vivendi Universal] päätti aloittaa Lagardèren kanssa neuvottelut kyseessä olevien omaisuuserien luovuttamista varten.

19 Lagardère ja NBP totesivat 23.10.2002 antamassaan yhteisessä lehdistötiedotteessa seuraavaa:

’NBP:n väliintulo [Lagardèren] pyynnöstä VUP:n myyntiä koskevassa menettelyssä tapahtui – – täydessä yhteisymmärryksessä [Vivendi Universalin] kanssa – –.

NBP:n väliintulo toteutettiin – – asetuksen N:o 4064/89 3 artiklan 5 kohdan a alakohdan yhteydessä, jossa mahdollistetaan rahoituslaitosten väliintulo ostamalla yritys sen edelleenmyyntiä varten ilman, että komissiolta on pyydettävä lupa – – (koska tällaista toimenpidettä ei pidetä keskittymänä).’

20 [Vivendi Universal] hyväksyi 29.10.2002 kyseessä olevien omaisuuserien – jotka koostuvat VUP:n kirjankustannustoiminnasta Euroopassa ja Latinalaisessa Amerikassa – luovutuksen Lagardèrelle Brasiliassa sijaitsevaa toimintaa lukuun ottamatta.

21 Investima 10 – –, joka on Ecrinvest 4:n – – kokonaan omistama tytäryhtiö – Ecrinvest 4 – – on itse NBP:n yksinomaisessa määräysvallassa olevan Segexin – – kokonaan omistama tytäryhtiö –, allekirjoitti 3.12.2002 VUP:tä koskevan ostositoumuksen kyseessä olevien omaisuuserien hankkimisesta. Tämän ostositoumuksen mukaan Investima 10 sitoutui tekemään VUP:n kanssa kyseessä olevien omaisuuserien ostosopimuksen (jäljempänä ostosopimus) sillä edellytyksellä, että VUP hyväksyy ostositoumuksen.

22 Segex ja Ecrinvest 4 tekivät samana päivänä Lagardèren kanssa luovutussopimuksen (jäljempänä luovutussopimus), jonka mukaan Lagardère saattoi hankkia Ecrinvest 4:n välityksellä Investima 10:n koko osakepääoman.

23 Tämän luovutussopimuksen mukaan Segexin tuli luovuttaa Lagardèrelle kaikki omistamansa Ecrinvest 4:n osakkeet sekä kaksi tilisaatavaansa Ecrinvest 4:ltä, sellaisina kuin ne olivat olemassa sinä ajankohtana, kun omistusoikeus niihin siirtyy Segexiltä Lagardèrelle.

24 Luovutussopimuksen 3 kohdan 2 alakohdan i alakohdassa täsmennetään, että omistusoikeus Ecrinvest 4:n osakkeisiin ja kahteen Segexin saatavaan Ecrinvest 4:ltä ei voi tapahtua ennen kuin Lagardère on saanut toimivaltaisilta viranomaisilta luvan Ecrinvest 4:n hankintaan.

25 Luovutussopimuksen 3 kohdan 3 alakohdan ensimmäisen ja toisen alakohdan mukaan omistusoikeus kyseessä oleviin omaisuuseriin – nämä omaisuuserät omistavan Investima 10:n osakepääoman muodossa – siirtyy Lagardèrelle viimeistään 30. päivänä siitä päivästä lukien, jona suunniteltua keskittymää koskeva hyväksymispäätös on tehty, tai ensimmäisenä arkipäivänä kyseisen päivän jälkeen, jollei kyseinen päivä ole arkipäivä.

26 Luovutussopimuksen 1 kohdan 1 alakohdan toisessa alakohdassa täsmennettiin, että omistusoikeus Ecrinvest 4:n osakkeisiin siirtyy Lagardèrelle luovutusajankohtana sen seurauksena, että Segex täyttää luovutuksen edellyttämät muodollisuudet.

27 Luovutussopimuksen 1 kohdan 2 alakohdan toisessa ja neljännessä alakohdassa ja 3 alakohdan toisessa ja neljännessä alakohdassa määrättiin, että omistusoikeus Segexin kahteen saatavaan Ecrinvest 4:ltä siirtyy luovutusajankohtana ja että tästä ajankohdasta lähtien Lagardère tulee Ecrinvest 4:n velkojaksi Segexin sijaan.

28 Luovutussopimuksen 3 kohdan 1 alakohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa määrättiin seuraavaa:

’– – osakkeiden [ja saatavien] luovutus on pysyvä, lopullinen ja peruuttamaton, ja kyseisten osakkeiden ja saatavien omistusoikeuden siirtymisajankohta [Lagardèrelle] määrittyy toimivaltaisten kilpailuviranomaisten päätösten perusteella.

Sopijapuolet tunnustavat, ettei omistusoikeus osakkeisiin [ja saataviin] voi siirtyä ennen luovutusajankohtaa ja ettei [Segex] näin ollen voi luovuttaa osakkeita [ja saatavia] kokonaan tai osittain taikka antaa vakuuksia näille osakkeille tai saataville, antaa arvopapereita, jotka oikeuttavat tai voivat oikeuttaa välittömästi tai viipeellä puuttumaan yhtiöpääoman tai äänioikeuksien osuuteen Ecrinvest 4:ssä, eikä sitoutua lopullisesti tai ehdollisesti toteuttamaan edellä mainittuja toimenpiteitä.’

29 Luovutussopimuksen liitteessä 7 olevan luettelon mukaan seuraavat Investima 10:n hallituksen päätökset on esitettävä sen hallintoneuvostolle, jotta tämä voi mahdollisesti käyttää veto-oikeuttaan:

’1. Omaisuuserien luovutus tai siirto millä tahansa tavalla tai niiden hajauttaminen kokonaan tai osittain kolmansille, jotka eivät ole [Investima 10:n] määräysvallassa, vakuuksien antaminen kokonaan tai osittain näille omaisuuserille tai tällaisten kolmansien osallistuminen

omaisuuseriin kuuluvien yhtiöiden pääomaan taikka sitoutuminen lopullisesti tai ehdollisesti johonkin näistä toimenpiteistä, jos kyse ei ole [Investima 10:n] tämän sopimuksen allekirjoittamishetkellä tekemän sopimuksen täyttämisestä;

omaisuuseriin kuuluvien yhtiöiden yhtiöelinten nimittäminen;

[ostosopimuksen] hinnan sekä varojen ja velkojen vakuuksien oikaisuja koskevien lausekkeiden täytäntöönpano;

[ostosopimuksessa] määrättyjen lunastusoikeuksien, osto- tai myyntisitoumukseen liittyvien oikeuksien, myötämyyntioikeuden tai muiden samankaltaisten osuuksiin liittyvien oikeuksien täytäntöönpano;

väliosinkojen jakaminen.’

30 Sopijapuolet sopivat luovutussopimuksen 2 kohdan 1 ja 2 alakohdassa osakkaiden ja kahden saatavan luovutuksen kokonaishinnasta. Kyseisten määräysten mukaan Lagardère maksoi Segexille 3.12.2002 alkaen näiden osakkeiden ja saatavien hinnan.

31 Segex antoi Ecrinvest 4:lle luoton osakastililleen ja velvoitti tämän antamaan vastaavan luoton Investima 10:lle, jotta tämä voisi hankkia kyseessä olevat omaisuuserät, jos VUP hyväksyy ostositoumuksen.

32 Lagardère sitoutui korvaamaan Segexille, Ecrinvest 4:lle ja Investima 10:lle vahingon, joka luovutussopimuksen täytäntöönpanosta voi aiheutua, lukuun ottamatta petoksesta tai törkeästä huolimattomuudesta johtuvaa vahinkoa.

33 Lagardère antoi Crédit agricole Indosuez SA:lle määräyksen antaa Segexin hyväksi heti vaadittaessa toteutettavan takuun Segexiin nähden antamistaan sitoumuksista. Lagardère sitoutui maksamaan tätä varten Crédit agricole Indosuezille määrät, joita tätä vaaditaan suorittamaan takuuden perusteella.

34 Lagardère antoi Investima 10:n kanssa yhteisvastuullisen takauksen taatakseen VUP:n vuokranantajalle sen, että Investima 10 suorittaa vuokran rakennuksesta, johon valtaosa VUP:n keskuksen kustannustoiminnasta oli tarkoitus koota.

35 Lagardèren suunnittelemaa omaisuuserien hankintaa koskeva ilmoitusluonnos toimitettiin komissiolle 10.12.2002.

36 VUP hyväksyi 20.12.2002 Investima 10:n ostositoumuksen, ja Investima 10 teki samana päivänä VUP:n kanssa kyseessä olevien omaisuuserien ostosopimuksen.

37 Lagardère ilmoitti 14.4.2003 komissiolle kyseessä olevia omaisuuseriä koskevasta ostohankkeestaan asetuksen N:o 4064/89 4 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

38 Tämän ilmoituksen perusteella Euroopan unionin virallisessa lehdessä julkaistiin 17.4.2003 seuraava ilmoitus (EUVL C 92, s. 9) kyseisen asetuksen 4 artiklan 3 kohdan mukaisesti:

> ’1 Komissio vastaanotti 14. huhtikuuta 2003 [asetuksen N:o 4064/89] 4 artiklan mukaisen ilmoituksen ehdotetusta yrityskeskittymästä, jolla [Lagardère] hankkii mainitun asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetussa merkityksessä määräysvallan [VUP Francessa], joka on [Investima 10:n] määräysvallassa, joka puolestaan on [NBP:n] määräysvallassa, ostamalla osakkeita.

– –’

39 Komissio, joka totesi, että ilmoitetun keskittymähankkeen soveltuvuudesta yhteismarkkinoille oli vakavia epäilyjä, aloitti 5.6.2003 tekemällään päätöksellä – jota koskeva ilmoitus julkaistiin 12.6.2003 Euroopan unionin virallisessa lehdessä (EUVL C 137, s. 14 – –) – tätä keskittymää koskevan perusteellisen valvontamenettelyn asetuksen N:o 4064/89 6 artiklan 1 kohdan c alakohdan perusteella.

40 [Kyseisen] – – komission päätöksen 6–8 perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

’(6) Lagardèren suunnitelman [kyseessä olevien omaisuuserien] hankkimiseksi oli noudatettava myyjän toivetta siitä, että se voisi mahdollisimman pikaisesti toteuttaa yrityskeskittymän ja saada yrityskaupasta maksun. Vastatakseen toiveeseen nopeasta toiminnasta [NBP] tuli Lagardèren pyynnöstä mukaan VUP:n [kyseessä olevien omaisuuserien] ostoon.

(7) [NBP] teki 3. joulukuuta 2002 Lagardèren kanssa lopullisen myyntisopimuksen, jossa Lagardèren sallittiin (Ecrinvest 4:n välityksellä) sen jälkeen, kun komissio oli hyväksynyt keskittymän, hankkia VUP:n [kyseessä olevia omaisuuseriä] hallinnoivan Investima 10:n koko omaisuus. Lagardère maksoi hankintahinnan välittömästi Segexille (Ecrinvest 4:n osakkeet omistava yhtiö) samana päivänä.

(8) Näin ollen keskittymä muodostettiin hankkimalla – – asetuksen N:o 4064/89 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitettu yksinomainen määräysvalta. – –’

41 Komissio osoitti Lagardèrelle tietojensaantipyyntöjä asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 1 kohdan nojalla. Koska kaikkia pyydettyjä tietoja ei ollut toimitettu asetetussa määräajassa, komissio esitti 16.6. ja 8.8.2003 kaksi tietojensaantipyyntöä asetuksen N:o 4064/89 11 artiklan 5 kohdan perusteella.

42 Tästä seuraa, että asetuksen N:o 4064/89 10 artiklan 3 kohdassa säädetty neljän kuukauden määräajan, joka alkaa kulua perusteellisen valvontamenettelyn aloittamispäivästä ja jonka kuluessa komission on todettava keskittymän mahdollinen yhteismarkkinoille soveltumattomuus kyseisen asetuksen 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti, kuluminen keskeytyi kahteen kertaan asetuksen 10 artiklan 4 kohdan nojalla.

43 Osapuolten kirjelmistä ilmenee, että Investima 10:stä tuli Éditis SA [jäljempänä Éditis] 14.10.2003.

44 Komissio osoitti 27.10.2003 Lagardèrelle väitetiedoksiannon, jossa se esitti tälle kilpailuun liittyvät ongelmat, joita ilmoitettu keskittymä aiheutti, ja Lagardère vastasi tähän väitetiedoksiantoon 17.11.2003.

45 Tämän mukaisesti Lagardère esitti komissiolle 2.12.2003 tiettyjä korjaustoimenpiteitä, jotka muodostuivat kyseessä olevien omaisuuserien edelleen luovuttamiseen liittyvistä sitoumuksista.

46 Yrityskeskittymiä käsittelevä neuvoa-antava komitea antoi 22.12.2003 yksimielisesti puoltavan lausunnon luonnoksesta komission ehdolliseksi lupapäätökseksi, joka koski ilmoitettua keskittymää, jonka komissio oli saattanut sen käsiteltäväksi asetuksen N:o 4064/89 19 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

47 Asetuksen N:o 4064/89 8 artiklan 2 kohdan nojalla tekemällään [riidanalaisella] päätöksellä komissio hyväksyi ilmoitetun keskittymän – – sillä edellytyksellä, että Lagardère noudattaa kaikilta osin antamiaan sitoumuksia, sellaisina kuin ne on esitetty tämän päätöksen liitteessä II.

48 Komissio totesi [riidanalaisessa] päätöksessä, että VUP ja [Lagardèren määräysvallassa oleva Hachette Livre SA, jäljempänä Hachette] olivat ainoat kaksi suurta ranskankielisen kustannusalan konsernia, joiden itsenäinen kehitys on varmaa, sillä kustantamisen lisäksi ne ovat mukana

kattavassa kaupan pitämisessä (levitys ja jakelu) ja tuottavat suosittuja taskukirjasarjoja. Komission mukaan kaikki muut konsernit riippuvat enemmän tai vähemmän VUP:stä ja/tai Hachettesta tiettyjen toimintojen ja erityisesti kaupan pitämisen osalta. Ilmoitetulla toimenpiteellä on siten horisontaalisia, vertikaalisia ja monialaisia kilpailunvastaisia vaikutuksia, koska se yhdistää ranskankielisen kustannusalan markkinoiden kahden suurimman yrityksen toiminnot.

49 Komissio päätteli tästä, että koska korjaustoimenpiteitä ei ollut toteutettu, [kyseisellä] keskittymällä luotiin useilla alakohtaisilla markkinoilla sellainen määräävä asema, jonka seurauksena tehokas kilpailu olennaisesti estyi, tai vahvistettiin tällaista asemaa.

50 Lagardèren on antamiensa sitoumusten mukaan luovutettava edelleen kyseessä olevat omaisuuserät kokonaisuudessaan (jäljempänä edelleen luovutettavat omaisuuserät) lukuun ottamatta seuraavia kyseessä olevia omaisuuseriä – –:

– –

51 Edelleen luovutettavat omaisuuserät edustivat noin 60–70:tä prosenttia VUP:n maailmanlaajuisesta liikevaihdosta ja 70–80:tä prosenttia liikevaihdosta, jonka VUP oli saanut ranskankielisiltä markkinoilta, joita [kyseinen keskittymä] koskee.

52 Komissio katsoi [riidanalaisessa] päätöksessä, että Lagardèren antamat sitoumukset johtivat lähes täydelliseen horisontaalisen päällekkäisyyden poistumiseen [kyseisen keskittymän] osapuolten toimintojen väliltä ranskankielisillä markkinoilla, joilla kyseinen toimenpide loi määräävän aseman tai vahvisti sitä, lukuun ottamatta hakuteosten markkinoita, joiden osalta Lagardèren toteuttama luovutus oli kuitenkin suurempi kuin Hachetten alkuperäinen markkinaosuus – –.

53 Komissio katsoi myös, että [riidanalaisessa] päätöksessä analysoidun toimenpiteen vertikaaliset ja monialaiset vaikutukset, jotka johtuivat muun muassa ranskankielisen kustannusalan ja erityisesti kirjojen levityksen ja jakelun alalla syntyvän keskittymän kokonaispainoarvosta ja joilla luotiin määräävä asema tai vahvistettiin sitä, poistuvat Lagardèren sitoumusten vaikutuksesta, jos asianomainen toiminta siirtyy yhdelle ainoalle ostajalle.

54 Komissio päätteli tästä, että kun otetaan huomioon Lagardèren sitoumukset, [kyseinen] keskittymä ei johda sulautuman tuloksena syntyneen yrityksen määräävän markkina-aseman luomiseen tai vahvistamiseen yhteismarkkinoilla.

55 Komissio päätti täten, että edellyttäen, että Lagardère noudattaa asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 2 kohdan ja 8 artiklan 2 kohdan mukaisesti antamiaan sitoumuksia kaikilta osin, se, että kyseinen yritys hankkii asetuksen 3 artiklan 1 kohdan b alakohdassa tarkoitetulla tavalla yksinomaisen määräysvallan [kyseessä oleviin] omaisuuseriin, soveltuu yhteismarkkinoille ja [Euroopan talousalueesta 2.5.1992 tehdyn sopimuksen (EYVL 1994, L 1, s. 3)] toimintaan.

56 [Riidanalainen] päätös julkaistiin 28.4.2004 – – tiivistelmänä Euroopan unionin virallisessa lehdessä asetuksen N:o 4064/89 20 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

57 Lagardère lähestyi useita yrityksiä, mukaan lukien kantajaa, jotka voisivat ostaa edelleen luovutettavat omaisuuserät. Kantaja ilmaisi kiinnostuksensa tähän toimenpiteeseen.

58 Lagardère ja Wendel Investissement – – sopivat 28.5.2004 edelleen luovutettavien omaisuuserien luovutusta koskevasta hankkeesta.

59 Lagardère pyysi 4.6.2004 päivätyllä kirjeellä komissiota hyväksymään Wendel [Investissementin] edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajaksi.”

13 Komissio toimitti 27.8.2004 päivätyllä faksilla Odile Jacobille tämän pyynnöstä 30.7.2004 tehdyn päätöksen, jolla Wendel Investissement hyväksyttiin edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajaksi.

14 Edelleen luovutettavien omaisuuserien, joita kutsuttiin nimellä Nouvel Éditis, omistusoikeus siirtyi Wendel Investissementille 30.9.2004.

15 Valittaja nosti kumoamiskanteen 30.7.2004 tehdystä komission päätöksestä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 8.11.2004 jättämällään kannekirjelmällä.

16 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi tämän päätöksen asiassa T-452/04, Éditions Jacob vastaan komissio, 13.9.2010 antamallaan tuomiolla (Kok., s. II-4713).

17 Unionin yleinen tuomioistuin kumosi asiassa T-237/05, Éditions Jacob vastaan komissio, 9.6.2010 antamallaan tuomiolla (Kok., s. II-2245) komission 7.4.2005 tekemän päätöksen D(2005) 3286 hylätä hakemus, jolla valittaja vaati Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission asiakirjojen saamisesta yleisön tutustuttavaksi 30.5.2001 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1049/2001 (EYVL L 145, s. 43) mukaisesti oikeutta saada tutustua tiettyihin asiakirjoihin, jotka liittyivät kyseistä keskittymää koskevaan valvontamenettelyyn.

18 Asiassa C-404/10 P, komissio vastaan Éditions Odile Jacob, 28.6.2012 antamallaan tuomiolla unionin tuomioistuin kumosi unionin yleisen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Éditions Jacob vastaan komissio 9.6.2010 antaman tuomion ja hylkäsi viimeksi mainitussa tuomioistuimessa nostetun kanteen, jolla vaadittiin komission 7.4.2005 tekemän päätöksen kumoamista.

Menettely unionin yleisessä tuomioistuimessa

19 Valittaja nosti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaamoon 8.7.2004 toimittamallaan kannekirjelmällä kanteen, jolla se vaati riidanalaisen päätöksen kumoamista.

20 Valittaja vetosi kumoamisvaatimuksensa tueksi yhdeksään kanneperusteeseen, jotka unionin yleinen tuomioistuin hylkäsi valituksenalaisella tuomiolla.

Asianosaisten vaatimukset

21 Odile Jacob vaatii valituksessaan, että unionin tuomioistuin

— kumoaa valituksenalaisen tuomion ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut, mukaan lukien valittajan korvattavaksi ensimmäisessä oikeusasteessa määrätyt kulut ja tälle nyt käsiteltävästä valituksesta aiheutuvat kulut.

22 Komissio vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää valituksen ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

23 Lagardère vaatii, että unionin tuomioistuin

— hylkää valituksen ja

— velvoittaa valittajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Valitus

24 Odile Jacob vetoaa valituksessaan neljään valitusperusteeseen. Ensimmäinen niistä perustuu oikeudelliseen virheeseen keskittymän käsitteen arvioinnissa ja toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä – eli toimenpiteen, jolla kyseessä olevat omaisuuserät luovutettiin NBP:lle –, luonnehdinnassa. Toinen valitusperuste liittyy oikeudelliseen virheeseen, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki, kun se ei määrännyt oikeudellisia seurauksia niistä menettelysääntöjen rikkomisista, joihin komissio syyllistyi. Kolmas valitusperuste koskee oikeudellista virhettä, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki, kun se ei määrännyt oikeudellisia seurauksia perusteluvelvollisuuden laiminlyönnistä. Neljäs valitusperuste liittyy siihen, ettei määräävän aseman vahvistamisen ja sitoumusten asianmukaisuuden arvioinnissa otettu huomioon merkityksellisiä arviointiperusteita.

25 Koska ensimmäinen ja toinen valitusperuste ovat päällekkäisiä, niitä on syytä tarkastella yhdessä.

Ensimmäinen valitusperuste, joka koskee unionin yleisen tuomioistuimen tekemiä oikeudellisia virheitä keskittymän käsitteen arvioinnissa ja toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, luonnehdinnassa, sekä toinen valitusperuste, joka perustuu siihen, ettei komission tekemien menettelysääntöjen rikkomisten perusteella määrätty oikeudellisia seurauksia

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

26 Odile Jacob väittää ensimmäisessä valitusperusteessaan, että koska unionin yleinen tuomioistuin tarkasteli kyseistä toimenpidettä, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, erikseen ottamatta huomioon koko oikeudellista järjestelyä, joka johti siihen, että Lagardère hankki määräysvallan kyseessä oleviin omaisuuseriin, unionin yleinen tuomioistuin jätti ensinnäkin ottamatta huomioon keskittymien valvonnan tavoitteen, joka on keskittymien taustalla olevan taloudellisen tilanteen tutkiminen. Odile Jacobin mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei tutkinut kaikkia järjestelyn toimenpiteitä, joihin kuului myös toimenpide, jolla yritys siirtyi tilapäiselle ostajalle sellaisen sopimuksen perusteella, jossa määrättiin kyseisen liiketoiminnan tulevasta edelleenmyynnistä lopulliselle ostajalle, ja joka merkitsi lopulta määräysvallan luovuttamista luovutettuihin omaisuuseriin tälle lopulliselle ostajalle – eli nyt käsiteltävässä asiassa Lagardèrelle – yksinomaisesti tai yhdessä muiden yritysten kanssa. Odile Jacob katsoo, että asetuksen N:o 4064/89 3 artiklan 5 kohdassa säädettyä poikkeusta on tulkittava suppeasti.

27 Odile Jacob arvostelee unionin yleistä tuomioistuinta siitä, että tämä hyväksyi sopimusperusteisen ”varastointijärjestelyn”, jolla kyseinen yritys välttää keskittymien valvonnan. Valittajan mukaan kyseinen yritys ei ole itsenäinen yksikkö, koska Lagardère käyttää siinä ratkaisevaa vaikutusvaltaa ja koska sen johtajilla on tiettyä sopimukseen perustuvaa liikkumavaraa. Luovutussopimus, joka luo uuden yksikön osakkeenomistajille ja johtajille velvollisuuksia ja oikeuksia suhteessa Lagardèreen, johtaa siihen, että ne, joita sopimus velvoittaa, eivät ole itsenäisiä.

28 Komissio ja Lagardère katsovat, että tämä valitusperuste on tehoton, koska riidanalaisen päätöksen tarkoituksena ei ollut tutkia tosiseikkoja joulukuusta 2002 lähtien vaan arvioida sen toimenpiteen soveltuvuutta yhteismarkkinoille, joka ilmoitettiin 14.4.2003 ja joka koski määräysvallan hankkimista VUP:n omaisuuseriin. Näin ollen toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin välikättä käyttämällä, luonnehdinta ja luonnehdinnan seuraukset ovat luonteeltaan itsenäisiä eivätkä ne vaikuta riidanalaisen päätöksen – jolla keskittymä ehdollisesti hyväksyttiin – laillisuuteen.

29 Toisessa valitusperusteessaan Odile Jacob väittää, että valituksenalaista tuomiota rasittaa oikeudellinen virhe, koska siinä todetaan, että ainoa seuraamus siitä, ettei kyseistä keskittymää ollut ilmoitettu asetuksen N:o 4064/89 4 artiklan 1 kohdassa säädetyssä määräajassa, oli sakko eikä riidanalaisen päätöksen kumoaminen. Odile Jacobin mukaan tällaista rahamääräistä seuraamusta voidaan soveltaa ainoastaan yrityksiin, muttei missään tapauksessa silloin, kun kyse on menettelysääntöjen rikkomisista, joihin komissio itse on syyllistynyt. Mainittu 14.4.2003 – eli yli neljä kuukautta luovutussopimuksen allekirjoittamisen jälkeen – tehty ilmoitus johti Odile Jacobin mukaan kyseisen keskittymän ennakoivaan täytäntöönpanoon vastoin asetuksen N:o 4064/89 säännöksiä.

30 Odile Jacob katsoo, ettei unionin yleinen tuomioistuin määrännyt oikeudellisia seurauksia kyseisistä menettelysääntöjen rikkomisista ja että tämä näin ollen hyväksyi lainsäädännön kiertämisen, joka on sen mukaan rinnastettavissa komission harkintavallan väärinkäyttöön, mikä on vastoin asetuksen N:o 4064/89 sisältöä ja tarkoitusta. Kyseisten määräaikojen noudattamatta jättäminen mahdollisti sen, ettei keskittymää tutkittu ajoissa, että tutkinnan määräajan kuluminen keskeytettiin keinotekoisin perustein, että myyntihinta maksettiin myyjälle välittömästi ja että Lagardèrelle annettiin siten kilpailuetu kilpailijoihinsa nähden.

31 Komissio katsoo, että toinen valitusperuste on sekä tehoton että perusteeton.

32 Komission mukaan valittaja ei ole osoittanut, millä tavoin väitetyt menettelysääntöjen rikkomiset voivat vaikuttaa riidanalaisen päätöksen pätevyyteen. Mikään asetuksessa N:o 4064/89 ei anna komissiolle mahdollisuutta todeta keskittymää yhteismarkkinoille soveltumattomaksi seuraamuksena väitetystä menettelysääntöjen rikkomisesta, olipa niihin syyllistynyt komissio tai ilmoituksen tekijä.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

33 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 162 kohdassa, että kyseessä olevien omaisuuserien luonnehtiminen toimenpiteeksi, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, ei missään tapauksessa vaikuta riidanalaiseen päätökseen.

34 Unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 164 kohdassa, että vaikka oletettaisiin, että kyseinen toimenpide, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, mahdollisti sen, että Lagardère saattoi hankkia yksinomaisen määräysvallan tai määräysvallan yhdessä NBP:n kanssa kyseessä oleviin omaisuuseriin heti joulukuussa 2002, tällainen seikka ei voi vaikuttaa riidanalaisen päätöksen laillisuuteen, ja se hylkäsi kyseisen perusteen tehottomana.

35 Tähän unionin yleisen tuomioistuimen toteamukseen ei sisälly minkäänlaista oikeudellista virhettä.

36 Odile Jacob vaati nimittäin kanteellaan ainoastaan kumoamaan riidanalaisen päätöksen, jolla komissio totesi kyseisen keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi.

37 Vaikka oletettaisiin, että joulukuussa 2002 toteutetut toimenpiteet mahdollistivat sen, että Lagardère hankki jo tällöin yksinomaisen määräysvallan tai määräysvallan yhdessä NBP:n kanssa kyseessä oleviin omaisuuseriin, tämä seikka johtaa ainoastaan siihen, että keskittymä todetaan ilmoitetuksi myöhässä tai – kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 154 kohdassa – että se todetaan mahdollisesti toteutetuksi ennenaikaisesti vastoin asetuksessa N:o 4064/89 säädettyä.

38 Vaikka tällaiset toteamukset voivat johtaa asetuksessa N:o 4064/89 säädettyihin seuraamuksiin, kuten sakon määräämiseen asetuksen 14 artiklan 1 kohdan a alakohdan tai 2 kohdan mukaisesti, ne eivät kuitenkaan voi johtaa riidanalaisen päätöksen kumoamiseen, koska ne eivät vaikuta kyseisen keskittymän soveltuvuuteen yhteismarkkinoille.

39 On nimittäin muistutettava, että asetuksen N:o 4064/89 7 artiklan 5 kohdassa säädetään, että keskittymistoimen, joka on toteutettu ennen ilmoituksen tekemistä ja ennen keskittymän toteamista yhteismarkkinoille soveltuvaksi, pätevyys riippuu päätöksestä, jonka komissio tekee ilmoituksen tutkimisen tai perusteellisen tutkintamenettelyn päätteeksi. Valituksenalaisen tuomion 47 kohdasta kuitenkin ilmenee, että komissio hyväksyi riidanalaisella päätöksellä kyseisen keskittymän tietyin edellytyksin.

40 Voidakseen ottaa kantaa riidanalaisen päätöksen laillisuuteen unionin yleisen tuomioistuimen ei näin ollen ollut tarpeen tutkia sitä, hankkiko Lagardère yksinomaisen määräysvallan tai määräysvallan yhdessä NBP:n kanssa kyseessä oleviin omaisuuseriin tällä toimenpiteellä, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä. Unionin yleisen tuomioistuimen tähän kysymykseen liittyviä toteamuksia on siis pidettävä ylimääräisinä perusteluina.

41 Lisäksi on todettava, että myös kaikki valittajan perusteet ja perustelut, jotka koskevat kyseisen toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, mahdollisia vaikutuksia, ovat täten tehottomia.

42 Näin ollen on todettava, että ensimmäinen valitusperuste on tehoton ja toinen valitusperuste perusteeton ja että nämä valitusperusteet on hylättävä.

Kolmas valitusperuste, joka koskee oikeudellista virhettä, jonka unionin yleinen tuomioistuin teki, kun se ei määrännyt oikeudellisia seurauksia riidanalaisen päätöksen perustelujen puutteellisuudesta

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

43 Odile Jacob katsoo, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt määrätä seuraamuksia siitä, ettei riidanalaisessa päätöksessä perusteltu kyseisen toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, luonnehdintaa.

44 Odile Jacobin mukaan unionin yleinen tuomioistuin salli yhdenvertaisuusperiaatteen ja oikeusvarmuuden periaatteen loukkaamisen, kun se hyväksyi sen, että komissio lainkaan perustelematta sovelsi poikkeusta asetuksen N:o 4064/89 pakottaviin säännöksiin. Valittaja katsoo, että Lagardère oli siten kyseessä olevien omaisuuserien myyntiin osallistuneihin kilpailijoihinsa nähden suotuisammassa asemassa, millä loukattiin näin ollen näiden omaisuuserien myyntiä koskevaan tarjouskilpailuun osallistuneiden toimijoiden yhdenvertaisuutta koskevaa periaatetta. Odile Jacobin mukaan komissio ei voinut poiketa tavanomaisesta päätöskäytännöstään keskittymien valvonnan alalla poikkeamistaan perustelematta ilman, että se loukkasi oikeusvarmuuden ja luottamuksensuojan periaatteita.

45 Komissio väittää, ettei valittaja osoittanut, millä tavoin riidanalaisen päätöksen ja valituksenalaisen tuomion perustelut olivat riittämättömät kyseistä toimenpidettä, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, koskevilta osin. Komissio toteaa, ettei toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin käyttämällä välikättä, luonnehdintaa koskevilla kysymyksillä missään tapauksessa ole vaikutusta riidanalaisen päätöksen päätösosaan. Sen mukaan riippumatta siitä, miten kyseistä toimenpidettä luonnehditaan, on kiistatonta, että kyseinen keskittymä, sellaisena kuin se ilmoitettiin 14.4.2003, todellakin oli keskittymä ja ettei komissiolla siten ollut velvollisuutta lausua itse kyseistä toimenpiteestä tai esittää sitä koskevia selityksiä. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin esitti kaikki muut kehittelemänsä perusteet ylimääräisinä huomautuksina eikä niillä voida saattaa kyseenalaiseksi valituksenalaisen tuomion perusteluja.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

46 Väittäessään, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt määrätä oikeudellisia seurauksia siitä, ettei riidanlaista päätöstä ollut perusteltu kyseisen toimenpiteen, jossa luovutus toteutettiin välikättä käyttämällä, luonnehdinnan osalta, Odile Jacobin päättely perustuu olettamaan, jonka mukaan kyseisen toimenpiteen luonnehdinta vaikuttaa riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.

47 Edeltä tämän tuomion 37–40 kohdasta kuitenkin ilmenee, ettei kyseisen toimenpiteen luonnehdinta vaikuta riidanalaisen päätöksen laillisuuteen.

48 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan laatiessaan päätöstä Euroopan unionin toimielimet eivät ole kuitenkaan missään tapauksessa velvollisia ottamaan kantaa selvästi toissijaisiin seikkoihin tai ennakoimaan mahdollisia vastalauseita. Päätöksen perustelujen yksityiskohtaisuuden pitää olla oikeassa suhteessa niihin aineellisiin mahdollisuuksiin ja teknisiin tai määräaikoja koskeviin edellytyksiin, joiden rajoissa päätös on tehtävä. Komissio ei siis laiminlyö perusteluvelvollisuuttaan, jos se ei yrityskeskittymien valvontaa koskevaa toimivaltaansa käyttäessään sisällytä päätökseensä arviointia tietyistä keskittymän seikoista, jotka ovat sen mielestä selvästi asiaankuulumattomia, merkityksettömiä tai selvästi toissijaisia keskittymän arvioimisen kannalta (ks. asia C-413/06 P, Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, tuomio 10.7.2008, Kok., s. I-4951, 167 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

49 Kun komissio julistaa yrityskeskittymän yhteismarkkinoille soveltuvaksi asetuksen N:o 4064/89 8 artiklan 2 kohdan perusteella, tällaisia päätöksiä koskeva perusteluvaatimus täytetään, jos päätöksessä esitetään selvästi syyt, joiden vuoksi komissio katsoo, että kyseisellä yrityskeskittymällä, tarvittaessa asianomaisten yritysten tekemien muutosten jälkeen, ei luoda tai vahvisteta määräävää asemaa, josta seuraisi, että tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyisi (ks. em. asia Bertelsmann ja Sony Corporation of America v. Impala, tuomion 168 kohta).

50 Näin ollen valituksenalaisen tuomion 234–240 kohdasta ilmenee, että tukeutuessaan riidanalaisen päätöksen 6, 7 ja 989–1003 perustelukappaleeseen unionin yleinen tuomioistuin tutki kyseisen päätöksen perustelut ja totesi ne riittäviksi.

51 Tästä seuraa, että kolmas valitusperuste on hylättävä perusteettomana.

Neljäs valitusperuste, joka liittyy merkityksellisten arviointiperusteiden huomiotta jättämiseen määräävän markkina-aseman vahvistamista ja sitoumusten asianmukaisuutta koskevassa arvioinnissa

Asianosaisten ja muiden osapuolten lausumat

52 Neljäs valitusperuste, joka perustuu oikeudellisiin virheisiin kyseisen keskittymän analysoinnissa, koostuu kahdesta osasta.

– Neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa

53 Odile Jacob katsoo, ettei unionin yleinen tuomioistuin arvioinut asianmukaisesti määräävän aseman luomista tai vahvistumista kyseisillä markkinoilla, kun se totesi, ettei Éditisin pilkkominen vaikuttanut kyseisen keskittymän yhteismarkkinoille soveltuvuutta koskevaan arviointiin. Silloin, kun on kyse toisen duopoliin, joka ei ole määräävässä markkina-asemassa, kuuluvan yrityksen pilkkomisesta, unionin yleinen tuomioistuin ei voi lähtökohtaisesti sulkea pois sitä, että toisen näillä markkinoilla toimivan

kilpailijan heikentyminen voi johtaa toisen kilpailijan määräävän aseman luomiseen tai vahvistumiseen. Odile Jacobin mukaan tästä seuraa, että unionin yleisen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa huomioon Éditisin pilkkomisen vaikutus määräävän markkina-aseman luomiseen.

54 Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin ei ole vahvistanut sellaista oikeussääntöä, jonka mukaan olisi lähtökohtaisesti suljettu pois, että toisen kilpailijan heikentyminen johtaisi määräävän markkina-aseman luomiseen. Sen mukaan unionin yleinen tuomioistuin ainoastaan muistutti, että merkityksellinen arviointiperuste oli se, oliko määräävä asema luotu tai oliko se vahvistunut, ja että pilkkomisen käsite, joka oli tässä yhteydessä liioitteleva ilmaisu, ei itsessään ole riittävä peruste määräävän aseman luomisen tai vahvistamisen toteamiseksi, sillä tämä tapahtuu useiden seikkojen tuloksena. Unionin yleinen tuomioistuin analysoi siten perustellusti Éditisin kykyä luoda kilpailupainetta sen jälkeen, kun edelleen luovutettavat omaisuuserät oli luovutettu.

55 Lagardère katsoo, ettei määräävän markkina-aseman arvioimiseksi voida ottaa huomioon luovutuksen kohteen pilkkomista sitoumusten yhteydessä. Komission on näet ensimmäisenä vaiheena arvioitava, luoko tai vahvistaako ilmoitettu keskittymä sellaisen määräävän aseman, joka on omiaan estämään kilpailua. Tässä vaiheessa huomioon ei oteta osapuolten ehdottamia sitoumuksia, ja ilmoitettua toimenpidettä arvioidaan kokonaisuutena. Lagardèren mukaan komissio tutkii vasta toisessa ja kolmannessa vaiheessa – eli jälkikäteen – sen, voidaanko sitoumuksilla ratkaista todetut kilpailuun liittyvät ongelmat ja onko nämä sitoumukset todella pantu täytäntöön. Kohteen väitetty pilkkominen on siten seurausta sitoumusten analyysistä eikä sillä ole merkitystä siinä vaiheessa, kun arvioidaan mahdollista määräävää markkina-asemaa.

– Neljännen valitusperusteen toinen osa

56 Niiden sitoumusten asianmukaisuudesta, joiden perusteella kyseinen keskittymä hyväksyttiin ehdollisena, Odile Jacob toteaa ensinnäkin, ettei unionin yleinen tuomioistuin ottanut huomioon tarvetta palauttaa tehokas kilpailu ja kehittää sitä. Odile Jacobin mukaan unionin yleinen tuomioistuin teki oikeudellisen virheen, kun se ei todennut, että kyseisten sitoumusten sanamuoto sallii vaihtoehtoisesti kilpailun ylläpitämisen ”tai” kehittämisen. Valittajan mielestä nämä kaksi edellytystä ovat nimittäin kumulatiivisia, kuten asetuksen N:o 4064/89 johdanto-osan 13 perustelukappaleessa todetaan. Sen mukaan tehokkaan kilpailun taso yhteismarkkinoilla ei voi olla matalampi kuin ennen kyseistä toimenpidettä, minkä lisäksi markkinoiden rakenteen on myös mahdollistettava kilpailun tason parantaminen lyhyellä aikavälillä.

57 Odile Jacob väittää toiseksi, että unionin yleinen tuomioistuin ei arvioinut oikein edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajan kykyä tehokkaan kilpailun ylläpitämiseen. Odile Jacobin mielestä rahoituksellisella ostajalla, jolla ei ole kokemusta asianomaisilta markkinoilta ja jonka työryhmät voivat muuttua, ei ole kykyä ylläpitää ja kehittää kyseisen kustannustoiminnan kilpailua. Näin ollen Éditis heikentyi rakenteellisesti, ja kun unionin yleinen tuomioistuin ei määrännyt seuraamuksia komissiolle sen perusteella, ettei tämä edellyttänyt myyntiä etukäteisostajalle (upfront buyer), se teki oikeudellisen virheen, joka on omiaan saattamaan kyseisen keskittymän kyseenalaiseksi.

58 Sitoumusten tehokkuudesta valittaja korostaa, että valituksenalaisessa tuomiossa analysoitiin oikein keskittymän tavaramerkkiportfolion vaikutuksia ja monialaisia vaikutuksia mutta unionin yleinen tuomioistuin jätti tutkimatta, olivatko Lagardèren antamat sitoumukset oikeudellisesti asianmukaisia. Valittajan mukaan unionin yleinen tuomioistuin näin ollen vahvisti hajanaisen lähestymistavan, jossa ainoastaan arvioitiin päällekkäisyyttä markkinakohtaisesti ottamatta huomioon yleisemmin toimenpiteen vaikutuksia kaikkiin merkityksellisiin markkinoihin, kuten tehtiin edellä mainitussa asiassa Bertelsmann ja Sony Corporation of America vastaan Impala annetussa tuomiossa.

59 Komissio katsoo, että valittajan neljäs valitusperuste perustuu virheelliseen olettamaan. Komission mukaan neuvoston asetuksen N:o 4064/89 ja komission asetuksen (EY) N:o 447/98 mukaan hyväksyttävistä korjaustoimenpiteistä annetussa tiedonannossa (EYVL 2001, C 68, s. 3; jäljempänä korjaustoimenpiteitä koskeva tiedonanto) viitataan ainoastaan kilpailun ”palauttamiseen” ja ”ylläpitämiseen”, jotta korjaustoimenpiteillä voidaan taata ennen kyseistä keskittymää vallinneen kilpailun tason ylläpitäminen tai palauttaminen. Kyse ei komission mukaan missään tapauksessa kuitenkaan ole tämän kilpailun tason parantamisesta markkinoiden ohjailun tai talouden suunnittelun tarkoituksessa.

60 Komissio toteaa, että edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajan kykyä koskevalla perustelulla tosiasiassa riitautetaan unionin yleisen tuomioistuimen tosiseikkoja koskeva analyysi. Komission mukaan mahdollinen kilpailija on kuitenkin ainoastaan toimija, joka ei ole vielä kilpaile tietyillä markkinoilla mutta jolla on keinot ja kannustimet markkinoille tuloa varten. Nyt käsiteltävässä asiassa Éditis on kuitenkin itsenäinen yritys, jolla on tarvittavat varat asianomaisilla markkinoilla kilpaillakseen, eli noin 80 prosenttia kyseessä olevista omaisuuseristä, ja jolla lisäksi on omat rakenteensa hallintoa, johtoa ja logistiikkaa varten. Komission mukaan unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti, ettei kyseinen rahoituksellinen ostaja välttämättä ole vailla vaadittua kokemusta, koska se saattoi tukeutua Éditisin hallinnossa toimiviin johtajiin.

61 Komissio väittää toissijaisesti, että nyt käsiteltävä tilanne eroaa selvästi tilanteista, joissa komissio valitsee etukäteisostajan. Viimeksi mainitussa tapauksessa kyse on tilanteista, joissa luovutettavat omaisuuserät eivät sellaisenaan muodosta elinkelpoista toimijaa mutta jotka voivat kuitenkin ostajasta riippuen tällaisen toimijan muodostaa. Komission mukaan näin ei kuitenkaan ole nyt käsiteltävässä keskittymässä, jossa Éditis on elinkelpoinen toimija, joka toimii kyseisillä markkinoilla ja jolla on tarvittavat resurssit Lagardèren kanssa kilpaillakseen. Komissio katsoo, ettei Odile Jacobin perustelu, joka liittyy duopolin, joka ei ole määräävässä markkina-asemassa, erityislaatuisuuteen, ole merkityksellinen, koska tämä seikka ei kuulu korjaustoimenpiteitä koskevassa tiedonannossa mainittuihin lopullisen ostajan valintaperusteisiin.

62 Lagardèren antamien sitoumusten oikeudellisen asianmukaisuuden osalta komissio korostaa sitä seikkaa, että VUP:lle ennakolta kuuluneiden – ja Lagardèrella sen sitoumusten seurauksena säilyneiden – tavaramerkkien määrä ja markkinaosuuksien suuruus olivat hyvin rajallisia, mikä sulkee pois sen, että näiden osuuksien ja Lagardèren keskittymää ennen omistamien osuuksien yhdistäminen synnyttäisi portfoliovaikutuksia tai monialaisia vaikutuksia. Lagardèrelle ennen keskittymää kuuluvien tavaramerkkien määrä ja osuuksien suuruus erinäisillä kustannusalan markkinoilla eivät kasva merkittävästi, jos ne yhdistetään kyseessä oleviin säilytettäviin omaisuuseriin, kun taas ranskankielisiä markkinoita koskevien sitoumusten seurauksena Éditisin tavaramerkkien määrä ja markkinaosuuksien suuruus on lähinnä verrattavissa VUP:lle ennen keskittymää kuuluneiden tavaramerkkien määrään ja markkinaosuuksien suuruuksiin.

63 Lagardère korostaa, ettei asetukseen N:o 4064/89 sisälly säännöksiä, joiden mukaan keskittymän tai keskittymästä johtuvien sitoumusten on välttämättä johdettava vallitsevan kilpailun tason parantamiseen. Lagardèren mukaan ei voida vaatia, että sitoumukset mahdollistaisivat kilpailun kehittämisen alkuperäistä kilpailutilannetta pidemmälle.

64 Lagardère katsoo, että perustelut, jotka koskevat edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajan valintaperusteiden hyväksymistä, on jätettävä tutkimatta.

65 Lagardère toteaa antamistaan sitoumuksista ja markkinaosuuksien lisäyksen eliminoinnista koko kyseisillä markkinoilla, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi perustellusti tosiseikkoja koskevan arviointinsa perusteella, että kyseiset sitoumukset tosiasiassa johtivat siihen, että uuden yksikön painoarvo väheni riittävästi ja että mahdolliset mittakaavaedut vähenivät erittäin merkittävästi. Lagardère katsoo, että sen antamat sitoumukset ovat näin ollen asianmukaisia.

Unionin tuomioistuimen arviointi asiasta

66 Neljännen valitusperusteen ensimmäisestä osasta on todettava, että asetuksen N:o 4064/89 2 artiklan 2 ja 3 kohdassa säädetään komission tehtäväksi varmistaa, ettei sen valvottavana olevilla keskittymillä luoda tai vahvisteta sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyisi.

67 Komission tehtävänä ei siis ole – kuten valittaja esittää – luoda täydellisen kilpailun järjestelmää eikä päättää talouden toimijoiden puolesta siitä, kenen tulisi markkinoilla toimia.

68 Asetuksen 2 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan komission on otettava huomioon tarve ylläpitää ja kehittää tehokasta kilpailua yhteismarkkinoilla. Tämä vaatimus on tärkeä seikka arvioinnissa, joka komission on tehtävä, mutta sillä ei voida muuttaa saman artiklan 2 kohdassa määriteltyä sääntöä.

69 Éditisin väitetystä pilkkomisesta on todettava, että – toisin kuin valittaja väittää – unionin yleinen tuomioistuin ei lähtökohtaisesti sulkenut pois sitä, että toisen duopoliin, joka ei ole määräävässä markkina-asemassa, kuuluvan yrityksen pilkkomisesta johtuva heikentyminen voi johtaa duopolin toisen yrityksen määräävän aseman luomiseen tai vahvistumiseen.

70 Valituksenalaisen tuomion 285–287 kohdasta käy ilmi, että unionin yleinen tuomioistuin ainoastaan totesi, että 60 prosenttia VUP:n maailmanlaajuisesta liikevaihdosta muodostavien kyseessä olevien omaisuuserien luovuttaminen edelleen ja jäljelle jäävien omaisuuserien säilyminen Lagardèrella – eli kyseisten sopijapuolten alkuperäisten asemien muuttaminen erinäisillä alakohtaisilla markkinoilla – eivät olleet sellaisenaan riittäviä perusteita sen arvioimiseksi, luodaanko tai vahvistetaanko keskittymällä sellaista määräävää asemaa, jonka seurauksena tehokas kilpailu yhteismarkkinoilla tai niiden merkittävällä osalla olennaisesti estyisi.

71 Lopuksi on todettava, että valituksenalaisen tuomion 290 kohdassa unionin yleinen tuomioistuin katsoi, ettei Éditisin pilkkomista koskevan väitteen tueksi ole esitetty näyttöä, ja totesi lisäksi saman tuomion 293 kohdassa, että Nouvel Éditisin kilpailukyky riippuu joka tapauksessa edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajan kyvystä ylläpitää tai kehittää tehokasta kilpailua. Pelkästään se seikka, että Éditis on pilkottu, ei sinällään ole peruste, jonka perusteella voitaisiin todeta sen mahdollinen heikentyminen markkinoilla.

72 Neljännen valitusperusteen ensimmäinen osa on siis hylättävä.

73 Neljännen valitusperusteen toisesta osasta on todettava, ettei Odile Jacob voi myöskään väittää, että unionin yleinen tuomioistuin teki virheen arvioidessaan rahoituksellisen ostajan kyvykkyyteen liittyviä sitoumuksia.

74 Edelleen luovutettavien omaisuuserien ostajan valinnan suhteen komission tehtävänä ei ole valita itse ostajaa, joka voisi teoriassa täyttää parhaat mahdolliset edellytykset täydellisestä kilpailusta tietyillä markkinoilla.

75 Korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 49 kohdasta ilmenee, että annettujen sitoumuksen tehokkuus varmistetaan siten, että komissiolta on saatava lupa ennen kuin omaisuus myydään tietylle ostajalle.

76 Tästä seuraa, että komissiolla on käytettävissään ainoastaan mahdollisuus hyväksyä tai hylätä sille esitetty ostajaehdokas ja tarkistaa kyseisen tiedonannon 49 kohdan mukaan, että kyseinen ostajaehdokas on elinkelpoinen – tosiasiallisesti tai mahdollisesti – kilpailijan asemassa sekä itsenäinen ja vailla sidonnaisuuksia keskittymän osapuoliin ja että sillä on taloudelliset resurssit, käytännössä todettu asiantuntemus sekä kannustin ylläpitää ja kehittää luovutettua liiketoimintaa siten, että se on aktiivisen kilpailijan asemassa osapuoliin nähden.

77 Tästä on todettava, että unionin yleinen tuomioistuin katsoi valituksenalaisen tuomion 341–343 kohdassa, että edelleen luovutettavien omaisuuserien ostaja vastasi Lagardèren sitoumusten 10 kohdassa määriteltyjä kriteerejä.

78 Vaikka rahoituksellisella ostajalla ei olisikaan aikaisempaa kokemusta asianomaisilta markkinoilta, se voisi säilyttää luovutetun yksikön johtajat tehtävissään tai jopa lisätä itse kyseisellä alalla käytettävissä olevaa asiantuntemusta.

79 Odile Jacob väittää siitä seikasta, että unionin yleinen tuomioistuin ei olisi analysoinut edelleen luovutettavien omaisuuserien etukäteisostajan nimeämisedellytyksiä, että näiden omaisuuserien elinkelpoisuus riippuu ostajasta, koska ostajan on oltava vähintään yhtä tehokas kilpailija kuin Lagardère, jotta vältetään se, ettei duopolistisen tasapainon väistämätön järkkyminen johda uuden yksikön määräävän aseman luomiseen.

80 Unionin yleisen tuomioistuimen tavoin on todettava, ettei valittaja ole osoittanut, miksi nyt käsiteltävässä asiassa oli nimettävä etukäteisostaja.

81 Korjaustoimenpiteitä koskevan tiedonannon 20 kohdan mukaan nimittäin joissain tapauksissa luovutettavan kokonaisuuden elinkelpoisuus riippuu ostajan henkilöllisyydestä. Tällaisessa tilanteessa komissio hyväksyy keskittymän ainoastaan, jos osapuolet sitoutuvat siihen, etteivät ne toteuta ilmoitettua toimenpidettä ennen kuin ne ovat tehneet sitovan sopimuksen komission hyväksymän luovutettavan liiketoiminnan etukäteisostajan kanssa.

82 Kuten unionin yleinen tuomioistuin totesi valituksenalaisen tuomion 290 ja 291 kohdassa, Éditis on elinkelpoinen toimija, jolla on tarvittavat resurssit, jotta se voi kilpailla aktiivisesti Lagardèren kanssa. Etukäteisostajan nimittäminen ei siten ollut tarpeen omaisuuserien elinkelpoisuuden turvaamiseksi.

83 Viimeisestä perustelusta, joka koskee Lagardèren sitoumusten asianmukaisuutta suhteessa komission toteamuksiin portfoliovaikutuksista ja monialaisista vaikutuksista, on riittävää todeta, että tämä perustelu on esitetty jo ensimmäisessä oikeusasteessa, kuten valituksenalaisen tuomion 296–300 kohdasta käy ilmi, ja että unionin yleinen tuomioistuin analysoi tätä perustelua kyseisen tuomion 302–321 kohdassa.

84 Odile Jacob pyrkii vetoamalla väitettyyn oikeudelliseen virheeseen tosiasiassa riitauttamaan unionin yleisen tuomioistuimen tekemän tosiseikkoja koskevan arvioinnin.

85 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan kuitenkin ainoastaan unionin yleinen tuomioistuin on toimivaltainen yhtäältä määrittämään ratkaisun perustaksi asetettavan tosiseikaston, lukuun ottamatta sellaisia tapauksia, joissa määritetyn tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi sille toimitetusta aineistosta, ja toisaalta arvioimaan tätä tosiseikastoa. Lukuun ottamatta sitä tapausta, että unionin yleiselle tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon vääristyneellä tavalla, tosiseikaston arviointi ei näin ollen ole sellainen oikeuskysymys, että se sinänsä kuuluisi unionin tuomioistuimen harjoittaman valvonnan piiriin (ks. mm. asia C-289/11 P, Legris Industries v. komissio, tuomio 3.5.2012, 51 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

86 Nyt käsiteltävässä asiassa Odile Jacob ei esitä väitteidensä tueksi, että unionin yleisen tuomioistuimen määrittämän tosiseikaston paikkansapitämättömyys kävisi ilmi sille toimitetusta aineistosta tai että sille esitetty selvitys olisi otettu huomioon vääristyneellä tavalla. Valittaja arvostelee siten unionin yleisen tuomioistuimen tekemää tosiseikkoja, todisteita ja niihin liittyviä perusteluja koskevaa arviointia sellaisenaan ja moittii näin ollen tosiasiassa unionin yleisen tuomioistuimen analyysiä niiden korjaustoimenpiteiden asianmukaisuudesta, jotka komissio toteutti kyseisen keskittymän sellaisten portfoliovaikutusten ja monialaisten vaikutusten osalta, jotka johtuivat Lagardèren hyväksymistä luovutuksista.

87 Näin ollen on katsottava, että tämä perustelu on jätettävä tutkimatta, koska sitä ei voida esittää valitusvaiheessa.

88 Tästä seuraa, että neljäs valitusperuste on hylättävä osittain perusteettomana ja se on jätettävä osittain tutkimatta.

89 Koska mitään valittajan esittämistä valitusperusteista ei ole hyväksytty, valitus on hylättävä.

Oikeudenkäyntikulut

90 Unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 184 artiklan 2 kohdassa todetaan, että jos valitus on perusteeton, unionin tuomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista. Työjärjestyksen 138 artiklan 1 kohdan, jota sovelletaan työjärjestyksen 184 artiklan 1 kohdan ja 190 artiklan 1 kohdan nojalla valituksen käsittelyyn, mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Odile Jacob on hävinnyt asian, se on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut komission ja Lagardèren vaatimusten mukaisesti.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (suuri jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Valitus hylätään.

2) Éditions Odile Jacob SAS velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Allekirjoitukset